

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ	VI
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	4
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 ความหมาย แนวความคิด ทฤษฎี การใช้ดุลพินิจไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ ราชการในประเด็นเรื่องความมั่นคงของประเทศ	7
2.1 สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ	7
2.1.1 ความหมายของคำว่าข้อมูลข่าวสารของราชการ	8
2.1.1.1 ข้อมูลข่าวสาร.....	8
2.1.1.2 ข้อมูลข่าวสารของราชการ.....	9
2.1.1.3 หน่วยงานของรัฐ.....	10
2.1.2 ความหมายของสิทธิที่รู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ.....	12
2.1.3 ความเป็นมาของสิทธิที่รู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ.....	15
2.1.4 ประเภทของสิทธิของประชาชนที่มีต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของ ราชการ.....	16
2.1.4.1 สิทธิในการรับรู้.....	19

บทที่	หน้า
2.1.4.2 สิทธิร้องเรียน.....	21
2.1.4.3 สิทธิอุทธรณ์.....	21
2.1.4.4 สิทธิคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล.....	22
2.2 สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการในต่างประเทศ.....	22
2.2.1 สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของสหรัฐอเมริกา.....	22
2.2.2 สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของสหราชอาณาจักร.....	27
2.2.3 สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของสาธารณรัฐฝรั่งเศส.....	28
2.3 หลักการใช้ดุลพินิจไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงาน ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....	29
2.3.1 หลักดุลพินิจ.....	29
2.3.1.1 อำนาจผูกพัน.....	29
2.3.1.2 อำนาจดุลพินิจ.....	31
2.3.2 ความหมายของดุลพินิจ.....	33
2.3.3 ดุลพินิจกับการใช้อำนาจในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....	34
2.3.3.1 การใช้ดุลพินิจในขั้นตอนการวินิจฉัยข้อเท็จจริง.....	35
2.3.3.2 การใช้ดุลพินิจในขั้นตอนการปรับกฎหมาย.....	35
2.3.3.3 การใช้ดุลพินิจในขั้นตอนการตัดสินใจ.....	37
2.4. หลักกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการใช้ดุลพินิจของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....	38
2.4.1 หลักความชอบด้วยกฎหมาย.....	38
2.4.2 หลักความสมเหตุสมผล.....	39
2.4.3 หลักความได้สัดส่วน.....	40
2.4.4 หลักความเสมอภาค.....	41
2.5. ลักษณะและผลของการใช้ดุลพินิจไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมิชอบ.....	42
2.5.1 ลักษณะของการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ.....	42
2.5.2 ผลของการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ.....	45

บทที่

หน้า

3	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ของราชการในประเด็นเรื่องความมั่นคงของประเทศ	47
3.1	หลักการพิจารณาข้อมูลข่าวสารของราชการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ความมั่นคงของประเทศ	48
3.1.1	ความหมายของความมั่นคงของประเทศ	50
3.1.2	ประเภทของความมั่นคงของประเทศ	51
3.2	ระบบกฎหมายความมั่นคงของต่างประเทศ.....	54
3.2.1	กฎหมายความมั่นคงในสถานการณ์ไม่ปกติของสหรัฐอเมริกา.....	54
3.2.1.1	กฎอัยการศึกของสหรัฐอเมริกา.....	54
3.2.1.2	รัฐบัญญัติคุมขังในสถานการณ์ฉุกเฉิน.....	55
3.2.1.3	อำนาจการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามรัฐธรรมนูญแห่ง สหรัฐอเมริกา.....	55
3.2.2	กฎหมายความมั่นคงในสถานการณ์ไม่ปกติของสาธารณรัฐฝรั่งเศส	56
3.2.2.1	อำนาจพิเศษของประธานาธิบดีในสถานการณ์วิกฤต.....	56
3.2.2.2	กฎอัยการศึกของสาธารณรัฐฝรั่งเศส	56
3.2.2.3	พระราชบัญญัติสถานการณ์ฉุกเฉินของสาธารณรัฐฝรั่งเศส..	57
3.2.3	กฎหมายความมั่นคงในสถานการณ์ไม่ปกติของสหราชอาณาจักร....	58
3.2.3.1	โครงสร้างของพระราชบัญญัติการบริหารราชการในบาง สถานการณ์ ค.ศ. 2004	59
3.2.3.2	สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการบริหารราชการพลเรือน	59
3.3	ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศตามกฎหมายข้อมูล ข่าวสารของราชการ	61
3.3.1	ระดับชั้นความลับของราชการ	63
3.3.1.1	ผู้มีอำนาจกำหนดชั้นความลับหนังสือของราชการ.....	63
3.3.1.2	การปฏิบัติเกี่ยวกับหนังสือราชการลับ.....	65
3.3.2	นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558-2564	66

บทที่

หน้า

3.3.2.1	บริบทความมั่นคงในประเทศ.....	67
3.3.2.2	บริบทความมั่นคงข้ามพรมแดน.....	69
3.3.3	แนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....	71
3.4	การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ.....	72
3.4.1	ผู้ขอข้อมูลข่าวสารไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือประโยชน์ เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารที่ขอ.....	72
3.4.2	การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเป็นหลัก แต่การปกปิดข้อมูลข่าวสาร เป็นข้อยกเว้น	74
3.4.3	วิธีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ.....	75
3.4.3.1	การเปิดเผยโดยนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา.....	75
3.4.3.2	การเปิดเผยโดยจัดให้มีสถานที่ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้	78
3.4.3.3	การเปิดเผยหรือการค้นหาข้อมูลข่าวสารของราชการให้กับ ประชาชนที่มาขอเป็นการเฉพาะราย.....	82
3.5	การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล.....	84
3.5.1	กรณีที่หน่วยงานของรัฐอาจเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลให้ แก่ผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่น	84
3.5.1.1	การเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานเพื่อนำไปใช้ ตามอำนาจหน้าที่.....	84
3.5.1.2	การเปิดเผยต่อหน่วยงานของรัฐด้านการวางแผน สถิติ และสำมะโน	85
3.5.1.3	การเปิดเผยเป็นการให้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัย	85
3.5.1.4	การเปิดเผยต่อหอจดหมายเหตุ	86
3.5.1.5	การเปิดเผยโดยการใช้ข้อมูลตามปกติ	86
3.5.1.6	การเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย.....	86
3.5.1.7	การเปิดเผยซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อ ชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล	87

บทที่	หน้า
3.5.1.8 การเปิดเผยต่อศาลและเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมาย	87
3.5.1.9 การเปิดเผยกรณีอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา.....	87
3.5.2 การตรวจดูข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลโดยเจ้าของข้อมูล.....	87
3.5.2.1 ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ขอตรวจดูต้องไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารราชการที่เปิดเผยไม่ได้	88
3.5.2.2 ผู้มีสิทธิตรวจดู	89
3.5.2.3 วิธีการขอตรวจดู	90
3.5.2.4 การขอแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	91
3.6 กฎหมายที่กำหนดให้ข้อมูลบางอย่างเป็นความลับ.....	92
4 วิเคราะห์ปัญหาการใช้ดุลพินิจของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการในประเด็นเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ.....	94
4.1 ปัญหาขอบเขตของคำจำกัดความของการใช้ดุลพินิจไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการในประเด็นที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ.....	94
4.1.1 คำวินิจฉัยคณะกรรมการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างประเทศและความมั่นคงของประเทศ ที่ ตม 1/2548	95
4.1.2 คำวินิจฉัยคณะกรรมการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ที่ สค 194/2559....	97
4.1.3 คำวินิจฉัยคณะกรรมการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาต่างประเทศและความมั่นคงของประเทศ ที่ ตม 1/2560	99
4.2 ปัญหาอันเกิดจากหลักเกณฑ์ในการพิจารณาข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ	106
4.2.1 ประกาศ เรื่อง กำหนดลักษณะความผิดอันมีผลกระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551.....	110
4.2.2 คำสั่งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ 580/2550.....	111

บทที่	หน้า
4.2.3 คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 3/2558.....	113
4.2.4 กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร.....	116
4.3 แนวทางการแก้ไขปัญหากฎหมายการวินิจฉัยกรณีหน่วยงานของรัฐ มีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อความมั่นคงของประเทศ.....	122
4.3.1 บทบัญญัติของกฎหมาย	124
4.3.2 การปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลต้องมีเหตุผลที่เพียงพอ	125
4.3.3 ผลประโยชน์สาธารณะจะต้องมาก่อนการปกปิดข้อมูล	126
4.3.4 สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ควรได้รับการดูแลโดยหน่วยงาน อิสระ	127
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	129
5.1 บทสรุป	129
5.2 ข้อเสนอแนะ	131
บรรณานุกรม	134
ภาคผนวก	140
ภาคผนวก ก. กฎกระทรวง.....	141
ภาคผนวก ข. กฎกระทรวงฉบับที่ 2	144
ภาคผนวก ค. กฎกระทรวงฉบับที่ 3	146
ภาคผนวก ง. กฎกระทรวงฉบับที่ 4	148
ภาคผนวก จ. ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร	150
ประวัติผู้เขียน	152